

גנת יקרה

ה"סיגד" (מלשון סגידה) הוא חגם המיוחד של יהודי אתיופיה, הנחגג בתאריך כ"ט בחשוון, 40 יום אחרי יום הכיפורים. החג מסמל את כמיהתם לעלות לארץ ישראל ובמיוחד את הכיסופים לירושלים.

לקראת "חג הסיגד" נלמד בגן על מהות חג הסיגד, תרבות יהדות אתיופיה באופן חווייתי המאפשר הטמעת ערכי חברה רב תרבותית המטפחת כבוד הדדי וסובלנות בחברה.

ירוס בירושלים

ירוס נזכרת בסיפורים המיוחדים על ירושלים, שסיפר סבא כשגרו באתיופיה. וכשהיא פוסעת עם סבא בירושלים ומייחלת להגיע לבית המקדש בתפארתו, הם פוגשים את הרב גץ, רב הכותל. "מה שמך?" פונה הרב לנכדה. "קוראים לי ירוס", היא עונה בביישנות. "ירוס זה ירושלים בשפה האמהרית", סבא מסביר. ירוס וסבא מתלווים לרב במנהרות הכותל. ירוס עוצמת עיניה ומדמיינת שהיא עוברת את הקיר ונכנסת לתוך בית המקדש...

קישור אסינכרוני: "ירוס בירושלים"

החסידה

מסע הנדודים של החסידות העוברות באתיופיה וממשיכות משם לישראל, סימל אצל יהודי אתיופיה את חלום הגעגועים לירושלים ולארץ ישראל.

שיר החסידה מבטא את הכמיהה לירושלים ולשלומה.

מילים: חיים אידיסיס, לחן: שלמה גרוניך

עֵפָה חֲסִידָה לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל
 כְּנַפִּים מְנִיפָה מֵעַל הַנִּילוּס
 אֶל אֶרֶץ רְחוֹקָה
 מֵעֵבֶר לְהָרִים שֶׁם בֵּית יִשְׂרָאֵל
 יוֹשְׁבִים וּמְצַפִּים

חֲסִידָה חֲסִידָה צְחֹרֶת צְנָאָר
 מָה רָאוּ עֵינֶיךָ
 שִׁירֵי לֵי סְפֹר

שׁוֹתֶקֶת חֲסִידָה אֵינָה פּוֹצֵה מְקוֹר
 נִשְׁעֶנֶת עַל רִגְלָהּ וְעוֹד מְעַט תִּחְזַר
 תִּנְיֵף כִּנֵּף גְּדוֹלָה
 בְּדֶרֶךְ אֶל הַקֵּר בְּדֶרֶךְ תַּעֲצָר
 בְּצִיּוֹן עִיר הָאוֹר

חֲסִידָה חֲסִידָה אֲדַמַּת מְקוֹר
 הָאֵם יְרוּשָׁלַיִם
 אוֹתֵנּוּ עוֹד תִּזְכָּר

חֲסִידָה חֲסִידָה לְבִנְת כִּנֵּף
 בְּשָׂרֵי בְשָׁלוֹם הָעִיר
 בְּשָׁלוֹם יְרוּשָׁלַיִם

קישור: "שיר החסידה" שאמא זכונק ואפקג
אב

בואו לגני - הפיוט בגן הילדים

בתוכנית הפיוט המפגישה את ילדי הגן עם מגוון פיוטים ממסורת ישראל תמצאו 2 פיוטים עם זיקה לתרבות אתיופיה.

בואו לגני 1. (פיוט מס. 8)

לכה דודי

לפי מוטיבים אתיופיים מסורתיים עיבוד אבטה בריהון

בואו לגני 2 (פיוט מס. 12)

סלם - "שלום לך עיר"

פיוט בשפת הגעז ממסורת אתיופיה לחן: מסורת אתיופיה

כְּמוֹ אוֹר גְּדוֹל פְּנִיךָ עִיר צִיּוֹן הַקְּדוּשָׁה
 שְׁלוֹם לְךָ עִיר
 בְּתוֹךְ אוֹר טְהוֹר פְּנִיךָ עִיר צִיּוֹן הַקְּדוּשָׁה
 שְׁלוֹם לְךָ עִיר

סְלָם סְלָם לְקֵי
 הַגֵּר אֲבִהוּיָנָה
 סְלָם סְלָם לְקֵי
 בֵּית מִקְדָּשׁ סְלָם ...

כְּמוֹ אוֹר גְּדוֹל פְּנִיךָ...

שְׁלוֹם שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְךָ
 יְרוּסָלַם סְלָם
 שְׁלוֹם שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְךָ
 בֵּית מִקְדָּשׁ סְלָם

סְלָם סְלָם לְקֵי
 הַגֵּר אֲבִהוּיָנָה
 סְלָם סְלָם לְקֵי
 אֶרֶץ אֲבוֹתֵינוּ

סְלָם סְלָמָה סְלָמָה...

חג הסיגד ב"גני חמ"ד ראשית" ירושלים

"אמא, למה לא נולדתי אתיופי?" שאל עדן את אימו ביום חג הסיגד בגן. סיגל יונה, גנת מובילה ב"גני חמ"ד ראשית", הקיבוץ העירוני בעיר גנים ירושלים, מתרגשת לשמוע משפטים כעין אלו מילדי הגן ומדגישה שחג הסיגד צריך להיות נוכח, גם אם אין בגן ילדים ממוצא אתיופי.

בסמיכות לחג הסיגד, בגני ראשית מתייחסים במרחב הקהילתי לעלייתם של יהודי אתיופיה לא"י. החיבור בין עבר להווה עובר כחוט השני בחווית החג. ההתייחסות לאופי החיים הכפרי באתיופיה כשממעל נודדת החסידה לכיוון א"י ומסמלת את הכיסופים והגעגועים לירושלים, עולה מעדותם של הורים, סבים וסבתות ממוצא אתיופי המגיעים לגנים ומשתפים באופן חוויתי את מנהגי הקהילה.

קהילת גני ראשית רואה בהתייחסות למארג היחסים בקהילה, יצירת תודעה, זהות ושייכות תרבותית שמקדמת ערכים של אחריות ומעורבות חברתית. חווית החג נחגגת במרחב הקהילתי בשני אפיקים.

"גן כקהילה" עורך את טקס העלייה להר ומאפשר תחושת שייכות ובטחון לכל ילד וילדה שהם חלק משמעותי בחברת הילדים. ילדי הגן מתכוננים ומכינים בגדי לבן מעוטרים בסגנון אתיופי וכשכולם מגיעים לגן לבושים בלבן עם שמשיות משחזרים את העלייה להר. ילדי הגן עולים עם ספר תורה לנקודת תצפית גבוהה בשכונה, לתפילה משותפת ובקריאת "שימלה שימלה" זורקים חיטה.

יוזמה נוספת של גני ראשית כ"גן בקהילה" מתקיים ביחסי גומלין עם גורמים רלוונטים בקהילה וטיפוח ערכים של נתינה ואחריות חברתית. ערב חג הסיגד מצויין באירוע שיא קהילתי. בסמיכות לבית הכנסת עומדות תחנות הפעלה המשתפות בסיפור חיי הקהילה האתיופית. הכנת אנג'רה ואכילתה עם קיק וואט, טעימת דאבו... התנסות בריקמה ואריגה בסגנון אתיופי, ביקור בטוקול (בית אתיופי משוחזר במרחב) כשברקע מוסיקה ושירים באמהרית שלציליהם רוקדים ושחמים.

האירוע נחתם בהתכנסות הקהילה בבית הכנסת, בדבר תורה של רב הקהילה, שירה של ילדי בית הספר ופיוט ששרים ילדי הגנים.

יזמקאס ביה ימונאצ'יהו"

שימיה אכס חכ שחח

אסגרי חטב

אפקחג ארצ'יג קצס-יסווי חוויצ

משחק מסלול: מסע להר הסיגד

היבטים תרבותיים במשחק מסלול

גן חמ"ד ראשית ירושלים.

גנת: מרב כהן

קישור: אגרי אנט - יוצרים משחק מסלול